

CÜNEYD-İ BAĞDÂDÎ HZ. (6)*

Eüzü bi'llahi mine's-şeytâni'r-racîm...

Bismi'llâhir-rahmâni'r-rahîm...

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîh... Alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Kemâ yenbagî li- celâli vechihî ve li-azîmi sultânih... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidi'l-evvelîne ve'l-âhirîn, muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn... Emmâ ba'd...

Aziz ve muhterem kardeşlerim, muhterem cemaat-i müslimîn!

Evliyâullahın, büyük sûfilerin, pirlерimizin, müşidlerimiz hayatları ve mübarek kelamları, sözleriyle ilgili çok kıymetli bir kitabı, *Tabakâtü's-Sûfiyye*'yi okuyoruz. Ebû Abdurrahman es-Sülemî'nin Türkçe'ye tercümesi yapılmamış olan çok kıymetli bir eseri... Baskısı da büyük bir alim tarafından hazırlanmış, Nureddin ibn-i Şüreybe, Mısırlı alim, profesör, Ezher Üniversitesi'nin alimlerinden. Cüneyd-i Bağdâdî Hazretleri'nin hayatı ve sözleriyle ilgili bölümü devam ettiriyoruz.

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Bunların okunması ve izahına geçmeden önce, başta Peygamber Efendimiz'in mübarek ruh-u pâkine hediye olsun diye ve sonra onun âlinin, ashâbının, etbâının, ahbâbının, ihvânının, hulefâsının, zürriyet-i tayyibesinin, ezvâcının, etbâının ruhlarına hediye olsun diye; hàssaten Ümmet-i Muhammed'in müşidleri, Peygamber Efendimiz'in mânevî varisleri evliyâullah-ı mukarrebîn ve meşayih-i vâsılînimizin cümlesinin ruhları için; Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyy-i Murtazâ'dan, şeyhimiz Muhammed Zâhid-i Bursevî'ye kadar turuk-u aliyyelerimizden güzerân eylemiş olan pîrân u sâdât u meşâyih-ı turuk-u aliyyemizin ruhları için; eserin müellifi ve eserde ismi geçen evliyaullahın, râvîlerin, alimlerin ruhları için;

Uzaktan yakından bu ders için buraya gelen siz kıymetli kardeşlerimizin de, ahirete göçmüş olan bütün müslüman geçmişlerinin, âbâ u ümmehât, ecdâd u ceddâd, akraba u taallûkât, ihvân u ehavât, evlâd u zürriyâtlarının ruhları için;

Biz yaşamakta olan müslümanların da tevfiât-ı samedâniyeye mazhar olmamız için, Rabbimiz bize tevfiğini refîk etsin de, ömrümüzü rızasına uygun geçirelim, a'mâl-i sâlihâ, ibâdât u taat, hayrât ü hasenât işleyip, Allah'ın sevdiği kulları zümresine biz de dâhil olalım; huzuruna sevdiği, râzı olduğu kullar olarak varalım diye, bir Fâtihâ, on bir İhlâs-ı şerîf okuyup öyle başlayalım! Buyurun:

.....

a. Tasavvufun Hakîkati

Eserin bir baskısı var. Bu baskısınının 158. sayfasında bulunan 8 numaralı paragraf... Paragraflar da numaralanmış, onun için bulunması kolay.

Bismi'llâhir-rahmâni'r-rahîm. Müellif diyor ki, Rh.A:

سَمِعْتُ نَصْرَ بْنَ أَبِي نَصْرِ الْعَطَّارِ يَقُولُ سَمِعْتُ
أَحْمَدَ بْنَ الْعَلَاءِ يَقُولُ سَمِعْتُ أَبَا بَكْرٍ الْمَلَاعِقِيَّ
يَقُولُ سَمِعْتُ الْجَنَيْدَ يَقُولُ إِنَّمَا هَذَا الْإِسْمُ يَعْنِي
التَّصَوُّفَ نَعْتُ أَقِيمَ الْعَبْدُ فِيهِ فَقُلْتُ يَا سَيِّدِي
نَعْتُ لِلْعَبْدِ أَمْ نَعْتُ لِلْحَقِّ فَقَالَ نَعْتُ لِلْحَقِّ حَقِيقَةً
وَنَعْتُ لِلْعَبْدِ رَسْمًا

TS. 158/8 (Semi'tü nasra'bne ebî nasrini'l-attâr, yekülü: Semi'tü ahmede'bni'l-alâ', yekülü: Semi'tü ebâ bekrini'l-melâikî, yekül: Semi'tü'l-cüneyd, yekül: İnnemâ hâze'l-ism, –ya'nî't- tasavvufe– na'tün ükîme'l-abdü fîh. Fekültü: Yâ seyyidî, na'tün li'l-abd em na'tün li'l-hak. Fekâle: Na'tün li'l-hakki hakîkaten, ve na'tün li'l-abdi resmâ.)

Bu kitabı niçin okuyoruz?.. Bu kitapta tasavvufun en yüksek şahsiyetleri sözlerini söylemişler, onların hayatları hakkında bilgi var. Tasavvufun doğru tanınması, doğru anlaşılması, doğru anlatılması için bunları bilmek lâzım.

“–Tasavvufu seviyor musunuz? Tasavvufu ilgileniyor musunuz? Tasavvufa merakınız var mı? Tasavvuf büyüklerine karşı muhabbetiniz var mı?..”

“–Var...”

Tamam. O zaman, “Bakalım o büyüklerimiz tasavvufu nasıl anlamışlar, nasıl yaşamışlar?” diye düşündüğünüz zaman, tabii onların hayatlarını ve eserlerini, sözlerini, nasihatlerini öğrenmek gerekiyor.

Diyor ki Ebû Abdurrahmân es-Sülemi, Nişapur şehrinde yaşamış olan müellif, büyük alim, Benî Süleym kabilesinden, aslı Arap. Bu diyarlar Emevîler ve Abbasiler zamanında fethedildi, oralara Arap ordugâhları kuruldu, Arap kabileleri geldi, yerleşti. Halka onlar İslâm’ı öğrettiler, halkla karıştılar ve İslâm’ı korudular. Yâni halk var ama, kalede müslüman askerler de var, yöneticiler de var, İslâm’ı bilen alimler de var.

Onun için, İslâm Hicaz’da doğdu ama, Horasan’da çok büyük bir ilmî yükselme ve gelişme gösterdi. En büyük hadis alimleri, en büyük tefsir alimleri, en büyük fıkıh alimleri Horasan’dan yetiştiler diyebiliriz. Rakam olarak, sayı olarak, mertebe olarak, rütbe olarak, derece olarak böyle. Çok büyük şahıslar yetişti. Bu da Ebû Abdurrahman es-Sülemî, kısaca Sülemî diyelim, öyle tanınıyor.

Diyor ki: Nasr ibn-i Ebî Nasr el-Attâr, attârlık yapan Nasır isimli alimden işittim diyor.

Biliyorsunuz, eski devrin alimleri ilimden para kazanmazlardı. Hafızlıktan, hocalıktan, ilimden, öğrettiklerinden para almazlardı. Öğrettiklerini Allah için öğretirlerdi, para kazanmak için bir iş yaparlardı. Bir dükkânları olurdu. Dericilik yapardı, şişecilik yapardı, demircilik yapardı, koku satardı, eczacılık yapardı... Ama elinin emeğiyle, ticaretiyle, sevaplı yoldan mübarek yoldan para kazanırlardı. İslâmî hizmetleri de, Allah rızası için yaparlardı. Parayla değil, bağışla değil, Allah rızası için yaparlardı.

Bak attâr diyor, attâr, ıtır satan demek. ıtır da koku demek, utûr geliyor çoğulu... Koku ve kimyevî ilaçlar ve malzeme satan dükkânı varmış adamın. Neden?..

“—Kimseye yük olmadan kazanayım, helâl lokma kazanayım. Hem helâl lokma yiyeyim, hem de helâl lokmanın fazlalığıyla, kazancımın fazlalığıyla başkalarına da hayır hasenât yapayım!” diye düşünürlerdi.

Bu çok yüksek bir duygu...

Bakın bugün Avrupa'nın, Amerika'nın medeni denilen insanları dünyayı sömürerek yaşıyor, başkalarının kanını emerek yaşıyor. Başkalarını ezerek, silah satacağım diye harp çıkartarak yaşıyor. Bosna'da mazlumlara silah ambargosu koydular, zalimlere silah verdiler, iki yüz bin kişiyi öldürdüler, hepsi katil... Avrupalıların hepsi katil, Amerikalıların hepsi katil... Neden? Müsaade ettiler, çanak tuttular, zemin hazırladılar, öyle planladılar. Gazeteler şimdi yazıyor: Beş yıl önceden, on yıl önceden bu işleri planlamışlar.

Neden?.. Zalim adam, kâfir adam, Allah'ın sevmediği insan, sahtekâr adam...

İslâm güzel. İnsan, müslüman olmadıktan sonra güzel olması mümkün değil. Mademki müslüman değil, mademki İslâm'ı anlayamamış, işte böyle gaddar olur, böyle hunhar olur, böyle zalim olur. İşte misali 20. Yüzyıl'da...

Avrupa medenî filân değil muhterem kardeşlerim! Avrupa müreffeh, yâni refah seviyesi yüksek, zengin. Ama nasıl kazanmış bu zenginliği?.. Dünyayı soyarak, yakarak, yıkarak, sömürerek kazanmış, zengin olmuş. Burunları Kafdağı'nda, kibirli, kalpleri taş gibi, acımaları, merhametleri yok. Doğruyu söyleyene de kızıyorlar.

“—Avrupa'da müslüman istemeyiz! Ne yapalım?.. Plan yapalım, Boşnakları keselim!.. Avrupa'da bir İslâm devletine tahammülümüz yok.” diyorlar ve kesme planlarını yapıyorlar, uyguluyorlar.

Şimdi bizim ne yapmamız lâzım?.. Bizim de müslümanlar olarak, bu zulme müsaade etmememiz lazımdı. Bizim de onların planlarını önceden anlayıp, tedbir almamız lazımdı. O da bizim kusurumuz. Tedbir almamak, zalimin zulmünü yapmasına müsaade etmek; müsaade etmese bile engel olmamak, o da bizim kusurumuz.

Çünkü Peygamber SAS Efendimiz buyuruyor ki: “Bir insan kabre girecek...” Anlatıyor Peygamber Efendimiz, birisini anlatıyor.

İsim söylemeyi sevmez Peygamber Efendimiz, kendi ismini de söylemeyi sevmez. “Allah’ın kullarından birisi şöyle yapmış” der, kendisini anlatacağı zaman bile. İsim söylemeyi sevmez. Maksat gerçeklerin öğrenilmesi...

“Allah’ın bir kulu kabre girer girmez, kabirde melekler bunun kafasına ateşten bir topuz vuruyorlar. Öyle bir canı yanıyor ki, kabrin içi ateş doluyor. Tabii azap bu, kabirde azap... Feryâd ü figâna başlıyor ve kendisini kurtarmağa çalışıyor:

‘—Ben müslümanım, ben kâfir değilim, ben mü’min kulum, beni niçin azaplandırıyorsunuz?’ diyor.

Kabirde bu duruma uğradığı için, başına topuzla, ateşten topuzla azap melekleri vurup, kabrin içi cehennem gibi ateş dolduğu için. ‘Ben müslümanım!’ diyor.

‘—Evet sen müslümandın amma, hayatında filanca zaman bir yerden geçiyordun, zalimler bir mazlum müslümana işkence yapıyorlardı. Sen o mazluma yardımcı olmadın, zalimleri engellemedin; bu azabı ondan yapıyoruz.’ diyorlar.”

Melekler, Allah’ın emriyle hareket ediyor. Allah niçin azap ettiriyor? Zalime engel olmadığı için...

Bizim İslâm hukukunu, fıkhı çok iyi bilen hoca dostumuz var Ankara’da [Mehmed Emin Er], o söyledi:

“—Dünyanın bir yerinde, bir tek müslüman kadın kafirlerin eline esir düşse, cümle İslâm Alemi’nin onu kurtarmak için çalışması boyun borcu olur, farz olur.” dedi.

Mecburiyet. Yâni yirmi bin kadına ne kötü muamele yapılmış, iki yüz bin tane kardeşimiz öldürülmüş. Bilmem ne kadar cami yakılmış, ne kadar tarihi eser tahrip olunmuş... Gazeteler, radyo ve televizyonlar söylüyordu dün. Bunu kim yaptırıyor?.. Avrupalı yaptırıyor. İngiliz, Fransız, Alman, Papalık, hristiyanlık, yahudilik teşkilatı yaptırıyor, Ortodoks papazları yaptırıyor. Güya din adamı, yaptırıyor.

Neden?.. Dinleri bozuk da, ahlâkları yok da onun için. Her şeyleri boyama, göstermelik. Dışı güzel, içi berbat... Dışından kravatlı, temiz giyimli, ütülü ama, kalbi şeytan kalbi gibi, kafası şeytan kafası gibi. Bunu bilmemiz lâzım!

Bizimle alay ediyorlar. Dünya üzerindeki bir buçuk milyar müslümanla alay ediyor bu adamlar, oynuyorlar.

Eskiler nasıldı?.. Bizim alimlerimiz nasıldı? Bizim din adamlarımız nasıldı? Kendi elinin emeğiyle çalışır, kazanır, maaş bile almaz; Allah rızası için hizmet yapar, Allah rızası için ilim öğrenirlerdi.

O hattı, yazısı güzel olan Hafız Osman, her gün Yedikule’den,

—İstanbul’u bilerseniz semtin adını söylüyorum—
Eyüp’teki hocasına yaya ders almağa gidermiş.
Talebedeki şevke bak, hocadaki aşka bak,
ilim edebine bak! İslâm’ın güzelliğini anla...

İslâm'ın dünyaya ne kadar güzel bir medeniyet öğrettiğini gör.

Ama araba yapmışlar, uçak yapmışlar, füze yapmışlar, bomba yapmışlar diye, şimdi onlar medeni sayılıyor. O akıl; medeniyet değil... Aklı var, bunları yapıyor. Ama nereye kullanıyor?.. Atom bombasını nereye kullanıyor, zenginliğini nereye kullanıyor, kuvvetini nereye kullanıyor?.. Mühim olan o.

İslâm ve müslümanlar, kuvvetli oldukları zaman zulmetmemiş. Kendi ülkesinde yaşayan gayr-ı müslimlerin kiliselerine dokunmamış, havralarına dokunmamış; ticaretlerine dokunmamış, mallarına dokunmamış, hanımlarına dokunmamış... Asırlarca rahat geçinmişler aramızda, bayrağımızın altında. Onların emniyetle yaşaması için, hudutlarda biz çarpışmışız.

Hududumuzun içindekiler emniyetle yaşasınlar diye, biz şehid veya gazi olmuşuz. Onlar askere bile gitmemişler, konaklarda yaşamışlar, ömürlerini sürmüşler gitmişler.

Ama şimdi yaptıklarına bak! İşte müslümanlar, işte İslâm ahlâkı, işte kâfirler, işte kâfir ahlâkı... Bunu görün!

Bak, alim, attâr... Parayı sevdiğinden değil, dinini satarak para kazanmamak için. Attârlığı oradan, incelik oradan. Günlük kazancını kazanınca dükkânı kapatırlarmış, namaz kılmağa başlarırlarmış.

Neden?..

“—Bu günkü ihtiyacımı karşıladım. (Yevmün cedîd rızkûn cedîd) ‘Yeni gün, yeni rızık...’ Yarın çalışırım, yarın için kazanırım.” derlermiş. Yâni öyle fazla para toplamağa, içlerinde hırs yok.

(Yekül: Semi’tü ahmede’bni’l-alâ’ yekül) Ahmed ibn-i Alâ’ hakkında aşağıda kayıt var. Bu, Hemedanlıymış, bezzâz imiş. Bezzâz da bezci demek. O da bir meslekte para kazanıyor. O da sömürücü değil, o da başkasının sırtından kazanan değil. Hicrî 328 senesinde vefat etmiştir diye bilgi veriyor. Neden? Kitab, ilmî olduğu için, her şahıs hakkında bilgi veriyor, ondan.

(Semi’tü ebâ bekrini’l-melâikiyye yekül) Bu üçüncü şahıs, râvi diyor ki: (Semi’tü’l-cüneyde yekül) Cüneyd-i Bağdâdî’nin şöyle dediğini işittim...

İşte İslâm’ın ilim usûlü budur. İslâm’da bir sözün nereden çıktığını nakleder, söyler. Ben bunu falanca şahıstan işittim, o falancadan işitmiş, o ötekisinden işitmiş, o Peygamberimiz’in sahabesinden işitmiş, o da Peygamber Efendimiz’den işitmiş diye, sözün nereden geldiğini söyler. İslâm’da sözün kaynağını incelemek ve sözü getiren insanların doğru olduğunu araştırmak, ilmin sağlam olması için yerleşmiş bir adettir. Bu, başka hiç bir medeniyette, kültürde yok. Hiç birisi böyle yapmamış.

Yunanlı bir tarihçi bir kitap yazmış... Acaba doğru mu? Acaba içindeki bilgiler uydurma mı?.. O kadar. Ben şundan işittim falan demez. Ben şundan şundan işittim demek İslâm alimlerinin büyüklüğü; bunu da bilin!.. İslâm'ın büyüklüğünü bilin, İslâm ahlâkının büyüklüğünü bilin, sùfilerin büyüklüğünü bilin, ilim adamlarının büyüklüğünü bilin!

Cüneyd-i Bağdâdî, evliyanın şâhı, evliyaullahın büyüklerinden, adını duyduğunuz kimse. Ne buyurmuş:

(İnnemâ hâze'l-ism –ya'nî't-tasavvufe– na'tün ukîme'l-abdü fîhi) “Bu tasavvuf denilen şey, kulun içine sokulduğu, içinde ikâme olunduğu bir haldir, bir na'ttır, bir sıfattır.” dedi.

Yâni, tasavvuf nedir?.. Tasavvuf bir haldir, doğru. Tasavvuf laf değildir, haldir, yaşamdır. Adam nasıl yaşıyor, mühim olan o!.. Ne söylediği değil. Nasıl yaşıyor adam; dürüst mü yaşıyor, sade mi yaşıyor, mütevâzı mı yaşıyor, ârif mi?.. Hali mühim. Bir insana uzaktan bakarsın, dış görünüşü iyi olabilir. Mühim değil, kalbi mühim.

Ne diyor filozofun birisi... Karşıdan boylu postlu yakışıklı bir güzel giyimli birisinin geldiğini görmüş, merak etmiş, imrenmiş, sevmiş gözü, dış görünüşünü sevmiş. Selâm vermiş, biraz konuşmuş. Bakmış ki adamın dış görünüşü çok güzel, çok yakışıklı, kılığı kıyafeti de güzel... Konuşunca bakmış ki edebi yok, bilgisi yok, nezaketi yok, zarafeti yok, terbiyesi kıt, küstah, kendini beğenmiş vs. neyse... Ne demiş:

إِنَاءُ ذَهَبٍ وَفِيهِ خَلٌّ

(*Inâu zehebin, ve fîhi hallun*) “Altından bir kap, içinde sirke var.” demiş.

Hoşuma gidiyor. Kap altından ama, içinde sirke var. Dışı altın gibi pırıl pırıl ama, içi sirke gibi ekşi, turşu, kıymetsiz yâni. Evet, mühim olan hal...

Tasavvuf bir haldir, bir vasıftır, kul onun içinde bulunur. İşte mutasavvıf denilir, sûfî denilir.

Karşısındaki sormuş:

(*Yâ seyyidî*) *Seyyid; efendi demek. Seyyidî de efendim demek. (Na'tün li'l-abdi, em na'tün li'l-hak?)* “Bu hal kulun hali midir, Hakk’ın hali midir, Allah’ın mıdır? Yâni bu durum kulun mudur, Allah’ın mıdır?”

(*Fekâle: Na'tün li'l-hakkı hakîkaten, ve na'tün li'l-abdi resmen.*) “Hakikatte Allah’ın vasfıdır ama, dış görünüşte kulun vasfıdır.”

Şimdi bu söz tabii derin bir sözdür. Anladığımız kadar açıklamağa çalışalım:

Biliyorsunuz Allah-u Teâlâ Hazretleri hâlık, yaratan, her şeyi yaratan odur. Dilediğini yapar, dilediğini yapmaz.

وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ

(إبراهيم: ٢٧)

(*Yef'alü'llàhu mâ yeşâu*) [Allah dilediğini yapar.] (*İbrâhim, 14/27*)

إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ

(المائدة: ١)

(Inna'llàhe yahkümü mâ yürîd.) [Allah dilediğine hükmeder.] (Mâide, 5/1) Kimse ona karşı çıkamaz, istemediği şeyi, yapılmasını dediği şeyi yapmağa güç yetiremez. Müsaade ettiği şeyi yapabilir, izin verdiği miktarda yapabilir. Hepsi Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin kudretinin müsaadesinde, içindedir.

Şimdi, Allah-u Teâlâ Hazretleri dünyayı imtihan dünyası yarattığı için, kulları serbest bırakmış. Onun için, kâfir kâfirliğini yapıyor, mü'min mü'minliğini yapıyor. İstese, kâfirlerin hepsini birden haklayabilir ama, serbest bırakıyor. Dünyada imtihan olacak, mü'minle kâfir nümûne olarak bulunacak. Bunların birbirleriyle konuşması, davranışları, sözleri, aradaki insanlar imtihan olacaklar. Böyle yaratmış kâinâtı...

Geçen hafta okuduk, biliyoruz ki, zikri yapmak bile Allah'ın müsaadesiyledir. Yâni Allah müsaade etmezse, zikir yapamazsın.

Hattâ, Kur'an-ı Kerim'den söyleyeyim:

وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ

(الإنسان: ٢٠)

(Ve mâ teşâûne illâ en yeşâa'llâh) "Allah dilemezse, siz bir şeyi dileyemezsiniz bile." (İnsan, 76/30)

Yâni siz içinizden, “Ben dilediğimi yaparım!” diyebilirsiniz. İyi ama dilediğin şey ne? İçinden bir şey diliyorsun;

“—Ben bu gün deniz kenarına gideyim, vapura bineyim, gezeyim...” veyahut “Gazinoya oturayım, sahilde, Emirgân’da çay içeyim.” meselâ...

Bir şey diliyorsun ama, öteki şeyleri dilemedin de bunu niye diledin?.. *(Ve mâ teşâûne illâ en yeşâ’llâh) Dilemek de senin elinde değil. Allah sana istediğini dilettiriyor da, ondan diliyorsun.*

Onun için, eski şairlerden birisi bir şiir yazmış, güzel, bir hikmetli manzume. Diyor ki:

*Cümle işler Hâlik’ındır, kul eliyle işlenir;
Hakk’ın emri olmaz ise, sanma bir çöp deprenir.*

Yâni, “Bütün işleri Cenâb-ı Hak yaratıyor, var ediyor. Eğer yaratmasa, müsaade etmese, imkân vermese, olmaz; bir çöp bile yerinden kıpırdamaz.” diyor.

“Tasavvuf nedir? Tasavvufun bazı mühim şeyleri nedir?” dediğimiz zaman aklımıza gelen şeyleri söyleyelim:

Zikir... Zikri Allah istemeyince sen zikir yapamıyorsun. Müsaade ederse, yapıyorsun; severse, yapıyorsun... Senin zikretmene müsaade ederse, öyle zikrediyorsun. Demek ki, müsaade etmezse olmuyor.

Sonra, *ibadet ve tâat yapıyorsun; müsaade etmezse olmuyor.*

Ma'rifetullah... Bilgi vermezse, sen Allah'ı bilemezsin. O kendisini bildirirse, bilirsin.

Muhabbetullah, Allah'ı sevmek... Allah sana sevme kabiliyeti verirse, sen seversin. Vermezse, sevmezse, sen onu sevemezsin. Çok ayetler var, hadisler var, derin bir konu.

İşte aslında bu tasavvufî haller de Allah'ındır aslında, ama zâhirde kulun gibi görünüyor. Pekiyi bizim ne yapmamız lâzım?.. Cümlesi Allah'tan olduğuna göre, Nâfi de, yâni menfaat veren de, Dâr da, zarar veren de Allah... Madem ki, kaldıran da, Râfi' de Allah, indiren de Allah... Aziz ve zelîl kılan Allah, yaşatan, öldüren Allah... Bunları Esmâ-i Hüsnâ'dan biliyorsunuz. Bizim ne yapmamız lâzım?

Muhterem kardeşlerim! Bizim yapmamız gereken şey: Allah'ın sevgisini kazanmağa çalışmak. Eğer Allah'ın sevgisini kazanacak işler yaparsak, Allah sevdiği güzel işleri yapmağa bize imkân ihsân eder. O da bir ikrâm... Camiye gelmek, Allah'ın bir ikrâmı... Müslüman olmak, Allah'ın bir ikrâmı... Hidâyet, Allah'ın bir ikrâmı.

إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ

يَشَاءُ

(القصص: ٥٦)

(İnneke lâ tehdî men ahbebte ve lâkinne'llâhe yehdî men yeşâ') “Sen istediğine hidâyet veremezsin, Allah, istediğine verir.” (Kasas, 28/56) diyor Peygamber SAS Efendimiz'e.

Peygamber SAS Efendimiz, amcası Ebû Tâlib'in hidayete ermesini istedi. Allah vermeyince, iman etmedi, imansız göçtü.

Demek ki, ne yapmamız lâzım?.. Allah bizi sevsin diye çırpınmamız lâzım! Ne yapınca sever? İtaat edince sever, emrini tutunca sever. Ne yapınca sever? Zikredince sever. Ne yapınca sever? Güzel huylu olunca sever. Bunları yapmağa çalışacağız ki; kuldân işaret, Cenâb-ı Hak'tan beşâret olacak. Kuldân bir emâre belirecek, Allah da o zaman lütfedecek.

Yapacağımız bir tek şey var, çok kolay, hepinizin hatırında kalacak bir şey: Allah'ın sevgisini kazanmayı düşünmek ve onu yapmağa çalışmak... Bunu düşündün mü, işte bu niyet, yâni mü'minin bu niyeti çok kıymetlidir. Allah'ın rızasını kazanmağa niyet edeceksin, azmedeceksin, karar vereceksin, isteyeceksin, teşebbüs edeceksin.

Bir insan her istediğini yapamaz. Çünkü yaratan kendisi değil, yaşamak elinde değil, ölmek elinde değil, bir şeyi öldürmek, öldürmemek elinde değil... Onları yapan Allah... O halde ne yapacak? Niyeti iyi olacak, iyi bir şeyi yapmaya çalışacak. O zaman, Allah ona iyi şeyleri ihsân ediyor.

Peygamber SAS Efendimiz hadis-i şerifinde buyuruyor ki:

“—Hayrı isteyene, Allah hayrı yaptırır; şerden korunmayı dileyeni, Allah şerden korur.”

Demek ki istek bizden olacak, niyet bizden olacak, teşebbüs bizden olacak, işaret bizden olacak, takdir ve beşaret, kudret vermek ve imkân sağlamak, tevîkîni refîk etmek Allah'tan olacak. Çok ince bir konudur ama, işin özü budur. İşin aslı, esası, özü bu...

Sen şimdi her yapmak istediğini yapabiliyor musun? Yapamıyorsun. Bir kere herkes çok para kazanmak ister, herkes para kazanamıyor, bir de iflas ediyor çok kimse... Para kazanayım diye dükkân açıyor, iflas ediyor. Demek ki, para kazanmak istiyor ama yapamıyor.

Sıhhatli olmak elinde mi?.. Hayır. Sıhhatli olmağa gayret ediyor, milyonlar harcıyor ama, bir hastalığa tutuluyor.

Çocuk sahibi olmak istiyor, Allah çocuk vermezse, olamıyor. Çocuk sahibi olmamak istiyor, Allah inadına veriyor. Koruma, bilmem ne, vs. doğum kontrolü filan derken hoop bakıyorsun, hay Allah, gene bir çocuk... İstemiyor. İstemediği halde veriyor.

Yâni insanın elinde bir şeyler olmadığını, birçok şeyi istediği halde yapamadığını, birçok şeyi istemediği halde başına geldiğini biliyoruz. Hangi Bosnalı isterdi başına bu haller gelsin?.. İstemezdi. Demek ki, olayların yapıcısı bizim üstümüzde, bizim dışımızda.

Eh, bazı şeyleri de yapabiliyor gibi görünüyoruz ama, o yapabildiğimiz şeyler de gene Allah'ın kudretine bağlı. Şimdi bizim bir kıymetli kardeşimiz var Avustralya'dan haberi geldi... Allah şifâ versin... Amin!..

Duanızı almak için söylüyorum. Felç olmuş. Çok mütedeyyin, çok hayırsever, çok iyi bir kardeşimiz; felç olmuş, Allah şifâ versin... Eh, felç olunca insan ne yapıyor hocam?.. İnsan felç olunca, eli felç olursa elini kıpırdatamaz. Yüzü felç olursa, gözünü açıp kapayamaz, ağzını oynatamaz, konuşamaz. Ayağı felç olursa, ayağını kıpırdatamaz.

Haa, bak demek ki ayak doğrudan doğruya kıpırdamıyormuş. Göz doğrudan doğruya oynamıyormuş. Allah nasib ederse oynuyormuş, nasib etmezse oynamıyormuş. Anladık mı kardeşlerim?.. Kesin bu böyle.

Bu böyle kesin olduğu için, bizim yapmamız gereken bir tek şey var: “Yâ Rabbi ben senin sevdiğin, râzı olduğunu bir kul olmak istiyorum, ben senin rızanı kazanmak istiyorum!” diyeceğiz, kalbimize bu güzel niyeti yerleştireceğiz. Şurada, altın gibi, pırlanta gibi bir niyetimiz olacak. Bu adamın kalbindeki niyeti ne?.. Bu adam Allah’ın rızasını kazanmak istiyor. Tamam. İşte bizim bayrağımız bu.

Ah keşke getirseydim, geçen gün hediye ettiler bana: Siyah bir bayrak yapmışlar; üstünde, bir tarafında;

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

(Lâ ilâhe illa’llâh) yazıyor. Allah râzı olsun, hoşuma gitti. Siyah bir bayrak. Bir tarafında Lâ ilâhe illa’llâh tamam. Bizim bir bayrağımız Lâ ilâhe illa’llâh. Öbür tarafına ne yazmışlar?..

إِلٰهِي أَنْتَ مَقْصُودِي وَرِضَاكَ مَطْلُوبِي

(*İlâhî ente maksûdî ve rıdâke matlûbî*) “Yâ Rabbi! Sensin benim muradım, gâyem, maksûdum sensin! (Ve rıdâke matlûbî) Ben senin rızanı istiyorum.”

Hah, işte o da bizim bayrağımız. Bizim ana niyetimiz para kazanmak değil, mevkî makam sahibi olmak değil, eğlenmek değil, zevk değil... Hatta saadet, mutluluk, keyif, safâ filan değil!

“—E hocam olur mu yâ! Hani keyif değilmiş, zevk değilmiş, safâ değilmiş...”

E peki şehid niye şehid oluyor? Söyle bakayım; çok mu keyifli yâni harb etmek, dağlarda düşmanla heyecan içinde çarpışmak, yaralanmak, “Ah yandım!” diye yerlere düşmek, kolu kopması, bacağı kopması...

Evvelki İsveç’e gittiğimde bir Arapla tanıştım. Arapların camiine gittim İsveç’te Stokholm’de.

“—Selâmün aleyküm!”

“—Ve aleyküm selâm...”

Birbirimizle kucaklaştık. İsmi öğrendik. Tamam. Müslüman bir Arap kardeşimiz. Geçen gidişimde İsveç’de onunla yine karşılaştım, selâmlaştık.

“—Beni tanıdınız mı?” dedi.

Ben de çok insanla muhatap olduğum için, herkesi birden tanıyamayabiliyorum yâni. Tamam, bir yerden tanıyorum ama, her gittiği şehirde on bin kişiyle karşılaşırsa bir insan, hangi birini tanıyacak?..

Dedi ki:

“—Ben Stokholm’den, senin işte falanca sene bizim camiye geldiğin zaman tanıştığın kardeşin, filan Arap ülkesinden, falancayım.” dedi.

Ama bu sefer neydi muhterem kardeşlerim: Koltuk değneğiyle geziyordu, bir ayağı yoktu. Ayağının bir tanesi yoktu. Dedim:

“—Hayrola? Geçmiş olsun...”

“—Hayırdır Hocam, hayırdır. Afganistan’a cihada gittim, bir ayağımızı şehid verdik, bir ayağımız gitti.” dedi.

Yâni safâlı mı?.. İnsanın gözünün kör olması, ayağının kopması canının gitmesi... Niye yapıyor bunu? Allah rızası için. Ölümü bile göze alıyor.

Gençler var aranızda, dışarıda, şurada burada... Karşıma geliyorlar, soruyorlar:

“—Hocam, ben Allah rızası için cihad etmek istiyorum, müsaade eder misin?”

Ölecek, ölmeğe gitmek istiyor. Neden?.. Allah’ın rızasını kazanmak istediği için. Burada bir keyif, bir zevk, bir menfaat yok... Menfaat var, ahiret menfaati... Yâni, Allah’ın rızasını kazanmak. Menfaatse tamam ama, Allah’ın rızasını kazanmak istiyor. Senin gibi, benim gibi veya bizim gibi demeyelim de Amerikalı gibi, Avrupalı gibi materyalist, maddeci, hırslı insanlar gibi değil. Canından bile geçmeye râzı. Neden?..

“—Hocam, burada her şeyim var, param var, pulum var, anam var, babam var, dükkânım var... Çeçenistan’daki mazlum kardeşlerime acıyorum, Boşnak kardeşlerime acıyorum...”

Bak kabre girince azap görmemek istiyor. “Mazlum” diyor, “Gidip yardım etmek istiyorum!” diyor. “Müsaade et, gideyim!” diyor.

Demek ki, bizim esas gayemiz Allah’ın rızasını kazanmak aziz ve muhterem kardeşlerim! Niyetine bunu koydun mu, bir şeyi yapabilirsen o niyetine göre, Allah müsaade etmiş, yapabildin, sevap kazanırsın. Yapamazsan, Allah müsaade etmemiş, gene sevap kazanırsın. Neden?.. Niyetin güzel olduğu için.

Afganistan’a gidemedin, Çeçenistan’a gidemedin, Bosna’ya, Hersek’e gidemedin... İstiyordun ama işte huduttan bırakmadılar, pasaport vermediler, kaçmak istedin, yakalandın... Hani istediği olmuyor insanın, olamıyor her istediği, nasib olmuyor filan... Hastanıyor... Haa, işte yapamasan bile sevap kazanıyorsun, şu içindeki niyetinin pırlanta gibi olmasından, som altın gibi olmasından.

Yapacağımız bir tek şey bu muhterem kardeşlerim! Eğer biz Allah’ın rızasını düşünürsek, Allah bizim niyetimize göre şeyleri yapmamıza imkân veriyor. Onları düşünelim! Gayet kolay.

Müslümanlık çok kolay... Müslümanlık bir tek bayrak: Bir tarafında (*Lâ ilâhe illa’llâh*) yazıyor, öbür tarafında (*İlâhî ente maksûdî ve rıdâke matlûbî*) “*Yâ Rabbi, benim gayem sensin, ben senin rızanı kazanmak istiyorum!*” yazıyor.

Şimdi, o kadar güzel zevkli safâlı yerler var ki, dışarıda zevk için, safâ için ooh, çok güzel yerler var. Çamlıca'dan geldik biz şimdi buraya, yokuştan şöyle Koşu Yolu'ndan bilmem neden... Çamlıca'da herkes çimenlerin üzerinde, manzaralı yerlerde, güzel... Sofralarını yaymışlar, yiyorlar, atıştırıyorlar löp löp, hop hop, lıkır lıkır, şıkır şıkır, fıkır fıkır... Yâni keyifli. Buradaki bu toplantıya, bu derse İzmir'den geliyorum ben. İki gündür yoldayım.

“—Hocam gitme!” dediler.

Yook. Öyle şey yok. Benim sözüm var, orada kardeşlerimle ders yapacağım, oraya gideceğim diye iki gündür yoldayım ben, buraya geliyorum. Çok güzel yerler, bırakılacak yerler değil. Oraları çok güzel...

Siz de isterseniz her halde televizyonu karıştırırsanız kırk tane kanal var... *Telefisyon, telef makinesi. Yanlış telaffuz etmiyorum, telaffuza çok dikkat ederim. Edebiyatçılığım var, dilciliğim var. Yanlış duymadınız telefisyon, telef makinesi.*

Neyi telef ediyor?.. Zamanı, sevabı, kalbi, aklı, fikri, niyeti, ihlâsı... Her şeyi telef ediyor. Neden?.. Ah, ah hocam, neler var içinde, neler var... Hristiyanlık propagandası var, kâfirlik var, meyhane var, kilise var, zina var, fuhuş var, içki var, kumar var, adam öldürme var...

Geçen gün televizyonu açıyoruz, haberleri dinleyeceğiz, meraklıyız, hükümet kuruluyor mu kurulmuyor mu, bilmem ne filan... Ayarlarken bir film...

Adamlar, ellerinde en son model silahlar, takır takır takır takır... Adamları öldürüyorlar, her taraf kan revân içinde, yerlere dökülüyor. Takır takır öldürüyorlar, takır takır öldürüyorlar... Film bu. Amerikalıların dehşet filmlerinden yâni öldürme şeyi...

Allah Allah bu adamlar böyle pırasa doğrar gibi adam doğruyor, ekin biçer gibi insan öldürüyor. Bunlar, öldürülenler Amerikalı, yâni filmi kuranların kurgusuna göre dost bunlar. Düşman kim?.. Düşman da, iki tane isim veriyor, bu takır takır öldüren katillerin istekleri var şeyden... İki kişiyi hapisten çıkartın, kurtarın diyor.

Muhterem kardeşlerim! Birisinin ismi Ahmed, birisinin ismi Mustafa. Amerikan filminde düşman tarafında görülen iki isim. Böyle takır takır herkesi öldüren çetenin, kurtarmak istediği iki şahsın birisinin ismi neymiş? Ahmed. Ötekisinin ismi neymiş? Mustafa'ymış. Filmi kim çevirmiş? Amerikalı çevirmiş, yahudi çevirmiş, hristiyan çevirmiş... Yahudidir. Daha büyük ölçüde Amerika'da yahudiler hakim.

Ne yapmak istiyor bu filmde?.. Şeytanlığı ne bu domuzun?.. Domuz! Filmi çeviren domuz; telefisyonda onu oynatan da, domuz oğlu domuz!.. O da domuz!.. Neden?.. Müslüman mahallesinde salyangoz satamaz. Getiriyor buraya, müslüman mahallesinde film gösteriyor. Filmin içinde herkesin hınç beslediği, düşman olan iki şahsın birisinin adı Mustafa, benim Peygamberim'in ismi SAS'in; birisi de Ahmed, o da Peygamberimiz'in ismi. Amerikan filmi...

Ne yapmak istiyor mendebur, domuz oğlu domuz, alçak, cehennemlik?.. Müslümanı kötü göstermek istiyor bu filmle Amerikan halkına...

Müslüman hem mazlum, hem İsrâil askerleri taşı alıyor, kemiğini böyle iki taşın arasında kırıyor... Hapse tıkıyor, öldürüyor... Bomba atıyor, evlerini yıkıyor, bombardıman ediyor... Hem Bosna-Hersek'de müslüman kardeşim öldürölüyor, hem Çeçenistan'da müslüman kardeşim öldürölüyor, hem Keşmir'de müslüman kardeşim öldürölüyor, hem de Amerikan filminde katiller müslüman taraftarı, mazlumlar Amerikalı... Domuza bak, haine bak! Hem de filmdeki...

Tabii o filmi seyredince insan, "Vay katiller vay!" diyecek, "Getir mutfaktan ekmek bıçağımı!" diyecek, "Ver benim tabancamı, tüfeğimi!" diyecek. Yâni kızacak, kime kızacak? Mustafa'ya, Ahmed'e kızacak muhterem kardeşlerim!.. Mustafa kim? Ahmed kim? Peygamber Efendimiz'in isimleri, Peygamber Efendimiz'in ümmetinden, Peygamber Efendimiz'i seven, onun yolunda gitmek isteyen iki insan...

Dünyayı berbat eden Mustafalar, Ahmedler mi bugün?.. Domuz gibi bilirler dünyayı berbat edenlerin kendileri olduğunu.

Sömürücü kendileridir. Bunu domuz gibi bilirler, tilki gibi bilirler. Ama o kadar kurnazlar ki, zeytinyağı gibi üste çıkmasını biliyorlar. Hem zalim, hem de öldürdükleri insanları düşman olarak gösterip, öyle propaganda filmi yapıyorlar.

Şimdi bir Amerikalı olarak düşünün! Hiç bir şey bilmiyorsunuz, saf Amerikalısınız, televizyonda bu filmi görüyorsunuz. Ne diyeceksiniz?

“—Vay şu müslümanlar! Vay şu Mustafalar! Vay şu Ahmedler!..” demeyecek misiniz?..

Neden?.. Güzel bir müesseyi basıyorlar, pırasa biçer gibi, ekin biçer gibi adam öldürüyorlar ellerindeki silahlarla, takır takır, takır takır... Hepsi “Ah!” diyor, “Yandım!” diyor, bilmem ne diyor... Bakıyorsun gözü parçalanmış, gözü dönmüş, hepsi böyle sahneler...

Tabii oyun hepsi ama propaganda filmi. Amerikan halkını İslâm’a düşman etmek istiyor. Nasıl düşman etmek istiyor?.. “İslâm yanlış bir yoldur, müslüman olmayın!” diyemiyor. Neden? İslâm doğru yol olduğu için, İslâm’ın kusuru olmadığı için. Filmle, farkına varmadan İslâm düşmanı yetiştiriyor.

Ben Almanya’ya üniversite tarafından görevli gönderildim doçent olmadan önce. Altı ay kaldım Almanya’da. O zaman dört tane telefisyon kanalı vardı Almanya’da. Avusturya kanalı, bilmem ne kanalı, bilmem ne bilmem ne... Dört tane kanalı vardı. Bizde şimdi kaç tane, otuz tane, kırk tane kanal var. Kanal, kanalizasyon... Telefisyon kanalizasyonları bir sürü.

O kanalları karıştırırdım ben; Almanca öğreneceğim, doçent olacağım. Almanca’dan doçentlik imtihanına gireceğim, Almanca lâzım bana. Neden?.. Almanya’da İslâm ve Türkoloji çalışmaları ileri.

Adamlar birçok eserler yazmışlar, onları öğreneceğim. Bakalım elin gâvuru ne yazmış, öğreneceğim, İslâm'ı savunacağım. Öğrenmem lâzım, bilmem lâzım ne yaptıklarını; bilmemek olmaz.

Televizyon kanallarını karıştırıyorum, her gün öğle yemeği, ikindi yemeği, akşam yemeği, sabah kahvaltısı gibi her gün, bu dört kanalın hepsinde İslâm'ın aleyhinde, benim ecdâdımın aleyhinde, Osmanlıların aleyhinde, Türklerin aleyhinde mutlaka gizli ve açık menfî propagandalar vardır, mutlaka... Her gün, şaşmaz.

Bu nedir?.. Devlet politikasıdır muhterem kardeşlerim! Devletlerin kültür politikasıdır. Alman devleti, Alman milletinin müslüman olmasını istemediği için dört telefisyon kanalizasyonundan ne yapıyor? İslâm'ı kötü gösterecek programlar yapıyor.

Alman domuzu, kendisi et yemez mi?.. Yer. Ama müslüman bir yerde kurban kesmişse, kurban kesişini gösteriyor. Hayvanın çırpındığını gösteriyor, kanların yere aktığını gösteriyor. "İşte müslümanlar böyle kan dökücüdür." diyor. E sen kan dökücü değil misin? Sen koyun kesmiyor musun? Senin mezbahan yok mu?.. Senin bir haftada yediğin et, İslâm ülkelerindeki fukaracıkların bir ayda yediği etten fazla... Sen daha çok hayvan kesiyorsun.

Bir Amerikalı dünyayı bir Hintliden, rakamı unuttum, otuz yedi misli mi, kırk yedi misli mi daha fazla tahrip ediyormuş. Amerikalı modern ya, çağdaş... Çağdaş olduğu için yakıyor, yıkıyor, kırıyor, döküyor, çöplerini atıyor filan... Kırk yedi tane, hadi tenzîlât yapalım, aşağı rakama

alalım, otuz yedi tane Hintlinin şu dünyaya verdiği zarar kadar bir Amerikalı zarar veriyor. Muzır! Neden?.. Çağdaş. Konfora alışmış. Yiyecek, içecek, dağıtacak ortalığı. Blucin pantolon giyecek, ütüye lüzum yok, keyfince yaşacak. Anlatabiliyor muyum?..

Bizim telefisyon kanalizasyonları da, –telaffuzu zor olduğundan zorlanarak söylüyorum– dikkat ederseniz hepsinde İslâm’a aykırı, müslümanın gönlünü kıran, kalbini yıkan, üzen programlar vardır. Neden?.. Müslümanların bu çeşit çalışmalara girişi gecikti de ondan... Başkaları var.

Başkaları da çalgı, türkü, eğlence, afyon, esrar, içki, kumar, macera... Bunlarla dolduruyorlar milletin kafasını. Sonra ne oluyor millet?.. Sonra çocuklarımız daha ortaokuldan afyonkeş oluyor. Kolları iğne bata bata çürüyor, kafası çürüyor, yok olup gidiyor. Gülüyorlar, memnun oluyorlar. Neden?.. “E bir müslüman eksik olsun!” diyorlar.

şimdi bizi Suriye’yle çarpıştıracaklar, İran’la çarpıştıracaklar, Araplarla çarpıştıracaklar... Neden?.. E bu taraf öbür tarafı öldürse de sevinecekler, o taraf bu tarafı öldürse de sevinecekler. Suriye’ye gidip Türkiye’nin aleyhinde konuşuyorlar, Türkiye’ye gelip Suriye’nin aleyhinde konuşuyorlar, kışkırtıyorlar. Suriye’ye bombayı kendisi atıyor, “Türkiye attı” diyor.

Türkiye’ye de gidiyor, “Suriye senin aleyhinde çalışıyor” diyor.

şeytanlık! (*şeyâtînü’l-insi ve’l-cin*) İnsanların da şeytanları var, cinlerin de şeytanları var. Cinlerin şeytanları görünmez, insanların

şeytanları görünür. İnsanlardandır, aradadır. Ne yapacağız?.. Gözümüzü açacağız, dinimize sarılacağız. Vicdanımızda terazi dosdoğru tartacak, hakkı hak bileceğiz, söyleyeceğiz. Bâtılı bâtıl bileceğiz, korunacağız. Çok oyunlar var çünkü.

Etrafımızda her şey tehlikeli, her şey zehirli... Sular mikroplu, deniz mikroplu, gıda mikroplu, kültür mikroplu, hava mikroplu, gazete mikroplu, mecmua mikroplu, televizyon kanalizasyonları da mikroplu... Haydi gel bakalım, bu kanalizasyonun suyunu iç... İyisini yapacaksın, kötüsünden kendini de, çoluk çocuğunu da koruyacaksın. Başka çare yok.

İslâm'ın özünü anlattık. Her yaptığımız şeyi Allah rızası için yapacağız dedik ve etrafımıza dikkat edeceğiz, İslâm düşmanları, İslâm'dan rahatsız olanlar var. Onlar böyle çalışıyorlar demiş olduk.

b. Hakîkî Kulluk, Gerçek Hürriyet

Bir paragraf daha okuyoruz:

سَمِعْتُ أَبَا بَكْرٍ الرَّازِيَّ يَقُولُ سَمِعْتُ أَبَا عَمْرٍو
الْأَنْمَاطِيَّ يَقُولُ سَمِعْتُ الْجُنَيْدَ لَنْ تَكُونَ لَهُ عَلَى
الْحَقِيقَةِ عَبْدًا وَ شَيْئٌ مِمَّا دُونَهُ لَكَ مُسْتَرْقٌ
وَإِنَّكَ لَنْ تَصِلَ إِلَى صَرِيحِ الْحُرِّيَّةِ وَعَلَيْكَ مِنْ
حَقِيقَةِ عُبُودِيَّتِهِ بَقِيَّةٌ فَإِذَا كُنْتَ لَهُ
وَحْدَهُ عَبْدًا كُنْتَ مِمَّا دُونَهُ حُرًّا

TS. 158/9 (Semi'tü ebâ bekrini'r-râziyye, yekül: Semi'tü ebâ amrini'l-enmâtiyye, yekül: Semi'tü'l-cüneyde yekül) Müellif diyor ki: Ebû Bekir er-Râzî'den ben işittim, şöyle diyordu... O da Ebû Amr el-Enmâtî'den işitmiş. O da Cüneyd-i Bağdâdî'den işitmiş. Râvîler bunlar.

Ne diyormuş Cüneyd-i Bağdâdî: (İnneke len teküne lehû ale'l- hakîkati abden, ve şey'un mimmâ dûnehû leke müsterikkun, ve inneke len tasile ilâ sarîhi'l-hürriyyeh, ve aleyke min hakîkati ubûdiyyetihî bakiyyeh. Feizâ künte lehû vahdehû abden, künte mimmâ dûnehû hurrâ.)

Arapçası bu. Arapça bilenler, kulakları alsın diye okudum. Şimdi öteki kardeşlerim için izahını yapıyorum. Cüneyd-i Bağdâdî ne demiş, ne buyurmuş mübarek büyüğümüz:

(İnneke len teküne lehû ale'l-hakîkati abden) Lehû daki hû Allah'a gidiyor. "Sen Allah'a hakikat üzere, gerçekten kul olamazsın. Sen Allah'a hakikatiyle, tam tamına gerçekten kul olamazsın; (ve şey'un mimmâ dûnehû leke müsterikkun) Allah'tan başka bir şey seni esir almışsa, seni kendine bağlamışsa, bend etmişse sen Allah'a hakiki kul olamazsın! Allah'tan başka bir şey seni bağlamışsa kendisine, esir etmişse, sen Allah'a hakîkî kulluk yapamazsın!"

Müsterik ne demek? İstirkak demek, esir almak mânâsına. Rık, esaret demek. Ondan başka, Allah'tan gayrı, masivâ dediğimiz Allah'tan gayrı bir heves, bir arzu, bir hedef, bir emel, bir gaye, bir şahıs, bir eşya, bir mal, bir

mülk, bir insan seni esir almışsa, gönlünü ona bağlamışsan, o seni esir etmişse; sen Allah'a hakîkî kulluk yapamazsın!.. Neden?.. Ona bağladın gönlünü, esirsin sen. Onun esirisin. Paranın esiri, veya kumarın esiri, veya sigaranın esiri...

Ben şöyle diyorum: Bakın sigaranın boyu bu kadar, yirmi santim. 15-17-20... Uzunluğunu var, kıyası var. *King size var, büyük boy. King size demek, kral boyu... Yutturmaca hepsi, sana hoş göstermek için. King size demek, zehiri daha çok demek.*

Sigaranın boyu bu kadar, adamın boyu bir seksen... İki güreşmek üzere karşılıklı geliyorlar, sigara bu kadarcık, incecik... Adam kocaman, seksen beş kilo, doksan beş kilo, güçlü kuvvetli. Demiri böyle alıyor, bükebiliyor. Vay be ne kuvvetli!.. Hangisi yenecek? Sigarayla adam bir tutuşuyorlar, alt alta üst üste... Bir toz duman, bakıyorsun sigara adamı yatırmış, üstüne çıkmış. Yenmiş sigara adamı. Allah Allah, şu kadar bir sigara adamı yenmiş.

“—Hocam ne demek istiyorsun?..”

Yâni bu koca adam, bu aklıyla bu sigaradan vazgeçemiyor. Şu sigaranın esiri... Şu sigara o adamı yeniyor. Yâhu, bu senin sıhhatine zararlı. Doktorlar söylüyor, profesörler söylüyor, akademi başkanları söylüyor, general tabipler söylüyor, Gülhane'de söylüyorlar, gazetede yazıyorlar... Bu sigara zararlı yâ! Bırakacaksın bunu...

“—Bırakamam.”

“–Niye?..”

“–Güç yetirmem ki, bu beni yener.”

Buna güç yetiremez. Belki içinizde pek çoğunuz da öylesiniz. Şurasında sigara paketi, “Yak bir sigara...” diye bir de hediye de ederler, çok da cömerttir:

“–Yak benden bir sigara!..”

“–Yâ içmiyorum filan...”

“–Yak Allah aşkına yâ... Bir tanecik ne olacak?”
Bir de Allah aşkına...

“–İster zengin olsun ister fakara, her yemekten sonra içmek lâzım sigara...”

İşte böyle bir şeyler, tekerlemeler ve sâireler.

Bu sigara bu adamı yeniyor. İçmemek lâzım. Neden?.. Ciğere zararlı, sıhhati bozuyor, kanserojen maddeler ihtiva ediyor. Kanseri yapan maddeler ihtiva ediyor, kanser olacak. Yavaş yavaş öldürüyor. Bunun karşısında yeniliyor adam. Sigara, cansız cinsiz bir kağıda sarılı ot... Ota yeniliyor.

Bunun karşısında daha neler var... Kadın çıkıyor karşısına süslü püslü, allı pullu, boyalı... Koca bir kadını süsleme sanayi var kozmetik sanayi diyorlar. Türkçe kelimesi yok ki karşılığı; kozmetik, süslenme sanayi. Allık, pudra, boya sanayi. Ne yapacak kadın? Güzel görünmek için tuvalet masasının karşısına geçecek, pudralanacak, kremlenecek, gündüz kremi, gece kremi, rastıklanacak, kaşları kirpikleri,

boyayacak, kıvıracak, çevirecek, kuyruk yapacak...

Saçlarını berbere götüreceksin, koca makinelerin içine koca kafasını sokacak, kıvırtacak, altı ay ondülasyon permanant... *Permanant devamlı demek. Altı ay yıkasan da dalgaları çözülüyor. Altı aylık. Zaten dalgaları çözülmesin diye yıkamayı da atlatıyorlar. Gusül abdesti almıyor... Neden almıyor?.. Yıkanmıyor mu? Kokmamak için yıkanıyor ama, altı aylık ondülasyon permanantı bozulmasın diye başına torba geçiriyor. Permanan okunur herhalde Fransızcada... Başına torba geçiriyor, ıslanmıyor.*

“—E saçı yıkanmadan gusül olur mu?..”

Olmaz. Cünüp geziyor. Saçlarının dalgası bozulmasın diye cünüp geziyor kadın.

Allık, pudra, rastık bilmem ne... Göğüsler takma, bilmem neler çıkma, bilmem neler yolma, şey yapma... E erkek de ona benzer şeyler, bilmem ne filan... O onun karşısına çıkıyor, eteği uzun...

“—Aferin, mâşâallah, tesettürlü galiba?..”

Yoo... Yan taraftan cırrrt buraya kadar açık. Tesettürü ille olmayacak. Aşağıya kadar kapalı olursa, gerici sanarlar. İlerici sanmaları için, uzun da olsa eteği, cırrrt buraya kadar yırtmaç... Ayağını attığı zaman, nasıl olsa plajda gösterdiği yerleri gösterse ne olurmuş diye düşünüyor.

“—Zaten, ben plajda bundan daha yukarısını gösteriyorum, ne olacak?” diyor.

Şimdi bu taraftaki de onu görünce dayanamıyor...
Sigaraya dayanamayan, sigaraya yenilen, tabii
ona daha çok yeniliyor.

Arapça bir şiir var, diyor ki:

يَضْرَعَنَّ ذَا اللَّبِّ حَتَّى لَا حَرَكَ بِه

وَهُنَّ أضعْفُ خَلْقِ اللَّهِ إِنْسَانًا

Yasra'ne ze'l-lübbe hattâ lâ harâke bihî,
Ve hünne ed'afü halkı'llâhi insânâ.

“Bu kadın kısmı yaratılışça en zayıf, nahif, nahif, nârin, nâzenin olduğu halde, nice pehlivanları deviriyor, yeniyor.”

Neden?.. “Of yandım! Aman bakışı şöyle, saçı şöyle, kaşığı böyle...” diye adamı yoldan çıkarıyor.

Nasıl olacak?., Namuslu olacak, müslüman olacak, mütedeyyin olacak. Gözüne sahip olacak, dinine sahip olacak, namusuna sahip olacak. Kadın erkeğe bakmayacak, erkek kadına bakmayacak, örtülü olacak... İslâm böyle.

Evlenmek yok mu?.. Var. Nikâhla, nikâhlanacak, evlenecek. Zina yok, flört yok. E gel de gör! Gel de Kadıköy'de bak bakalım manzaraya...

Gelecek şimdi, Cüneyd-i Bağdâdî'nin ne sözleri var mübareğin.

Önümüzdeki haftaya kaldı.

Şimdi bak, seni Allah'tan gayrı bir şey esir almışsa, sen Allah'a hakîkî kulluk edemezsin.

Kadının esiriysen, Allah'a kulluk edemezsin.
Paranın esiriysen, Allah'a kulluk edemezsin.
Başkalarının takdirinin esiriysen... Yâni ne demek bu?.. Başkaları beğensin diye her şeyi yapıyor.

“—Kızım başını ört!..

“—Örtemem, herkes beni ayıplar.”

“—Ayıplasın. Allah seni sever kızım.”

“—Örtemem.”

“—Niye?..”

“—Başkalarından utanırım.”

Bak başkalarının değerlendirmesine kıymet veriyor. Halbuki müslümanın vasfı nedir?

وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَائِمٍ

(المائدة: ٥٤)

(*Ve lâ yehâfûne levmete lâîm.*) [Kınayanın kınamasından korkmazlar.] (Mâide, 5/54)
Müslüman kınayanın kınamasından korkmaz.

“—Benim namaz vaktim, çekilin şöyle!
Allahu ekber!

Sübhâneke, allâhümme, ve bi hamdik...”

Havaalanında namaz kılar, istasyonda namaz kılar, meydanda namaz kılar... Namaz kaçacak çünkü. Vapurda namaz kılar, kayıkta namaz kılar.

“—Allah Allah! Amma saf adama çattık yâ,
namazın kazası var...”

Bizim otobüs şoförleri filan, hepsi sanki müftü.

“—Şurada durun, namaz kılacağız!” diyoruz,

“—Ağabey, kaza etsen olur.” diyor.

Şöyle elinin tersiyle bir tane vuracaksın, başın derde girecek.

Fesühâna’llâh!..

Hostesler... Hepsi sanki müftiye hanım. Abdest alacaksın, diyor ki:

“—Teyemmümle olur. Oturduğun yerden olur.” diyor.

İçeride su harcanacak diye istemiyor. Aşağıda kalktığın meydanda iftar vakti olmuş, yukarıda sen uçuyorsun, camdan bakıyorsun güneş karşında... Getiriyor yemeği, “Daha iftar vakti gelmedi, biraz sonra, istemiyorum şimdi!” diyorsun.

“—Beyefendi, şimdi yiyebilirsiniz, İstanbul’da iftar oldu.” diyor.

“—İstanbul’da oldu ama, ben şimdi İstanbul’da değilim ki havadayım. Güneş karşımda, güneş batmamış daha.”

“—Olur efendim. Biz sorduk, böyle.”

“—Kızım, ben İlâhiyat Fakültesi profesörüyüm. Yâni böyle şey olmaz. Sen kimden sordun, kimden öğrendin?..”

Yâni hostesler fetva verir, otobüs muavinleri fetva verir... Herkes bilgiç. Allâhu ekber!.. Aman yâ Rabbi, şu memleket ne hale geldi?..

Ne yapacak?.. Kınayanın kınamasından korkmayacak. Namazını kılacaksa, kılacak. Orucunu geç açacaksa, geç açacak, Allah'ın emrine uyacak. O haramdır diyecek, yapmayacak. Benim giyimim böyledir diyecek.

“—Aaa, böyle mayo mu olur?”

Şimdi delikanlıların yüzme öğrenmesi lâzım, tamam. Ne giymesi lâzım? Dizinin altında giymesi lâzım, öyle kıyafetler var, öyle mayolar var, *Haşema diyorlar; hakiki şeriat mayosu falan bir şeyler. Onu giyiyor.*

“—Aaa, öyle şey olur mu?..”

Niye olmasın? Seninki olur mu?.. Seninki şu kadarcık... Üçgen de değil, içbükey üçken. Kenarları da böyle içbükey, şu kadarcık bir şey. Ah zavallı!.. Kıtlıktan mı çıktın, bez mi bulamadın, harpten darpten mi çıktın?..

Ne yapacak müslüman?.. Kimseye esir olmayacak. Eğer bir başkasının esaretindeyse Allah'a kulluk edemez.

(Ve inneke len tasile ilâ sarîhi'l-hürriyyeh) “Sen apaçık bir hürriyete ulaşamazsın; (ve aleyke min hakîkati ubûdiyyetihî bakiyyeh) o mâsivânın kulluğundan senin üstünde birazcık bir bakiyye kalmışsa, sen Allah'a kulluk edemezsin! Allah'a has kulluk mu etmek istiyorsun? Öteki bağları kopar, Allah'tan gayrısına boyun bükme!”

Allah'a kulluk, Allah'ın kulu olmak, Allah'ın emrini tutmak, Allah'ın yolunda yürümek; başkasına aldırmamak en güzel şey... Bunu söylüyor.

(Feizâ künte lehû vahdehû abden) “Sadece ve sadece Allah’a kul olursan, (künte mimmâ dûnehû hürren) o zaman Allah’tan gayrısının karşısında hür olursun.” Seni Amerika da bağlayamaz, Avrupa da bağlayamaz, memleketin içindeki dışındaki şu güç odakları, bu güç odakları falanca, filanca... O da hiç sana tesir edemez. Neden?.. Sen Allah’a hakiki kul oldun mu, başkalarının karşısında hür olursun.

Başkalarının esaretinden bir bakiyye, birazcık bir kalıntı varsa üzerinde, Allah’a tam kulluk yapamazsın. Neden? Yaptırtmaz.

“–Daireden müsaade etmiyorlar cuma namazı kılmağa...”

Etmezler tabii, imtihan. Takır takır gideceksin cuma namazına...

“–Atarlar...”

“–Atsınlar!”

“–Satarlar...”

“–Satsınlar!”

“–Keserler...”

“–Kessinler!”

“–Yakarlar...”

“–Yaksınlar!”

Cuma namazını kılacağım, cuma Allah’ın emri... Bunda taviz yok!

Öyle olacak. Öyle olmayınca, öteki türlü müslümanlık olmaz. Bak, nasıl anlatıyor gerçek kulluğun nasıl olacağını, nasıl kahramanlık öğretiyor...

Onun için tasavvuftan korkarlar. Bütün İslâm düşmanları tasavvuftan korkar, muhterem kardeşlerim! Neden?.. Mutasavvıf hakîkî sûfî oldu mu, sûfî hakîkî sûfî oldu mu, bir Allah'a kul olur, başka hiç bir şeyden korkmaz.

Anladın mı tasavvufun kıymetini, güzelliğini?.. Mevlânâ'nın kıymetini, Yunus'un kıymetini anladın mı, Eşrefoğlu Rûmî'yi anladın mı?.. Bu yol işte böyle...

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizi hakîkî müslüman eylesin... Hakîkî hürlerden eylesin... Hür kullarından eylesin... Kendisine kul, başka her şeyin esaretinden paçayı, yakayı sıyırmış hür kul olmayı nasib eylesin...

Fâtiha-i Şerîfe mea'l-besmele!..

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

22. 06. 1996 - İstanbul

[Bütün TASAVVUF SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü